

Europees debuut voor SV Voerendaal

SV Voerendaal heeft vorige maand deelgenomen aan de European Club Cup 2011 in Slovenië, het Europees kampioenschap voor clubteams. Het was een Europees debuut.

Het was de eerste maal dat een Limburgse vereniging aan dit prestigieuze toernooi mocht meedoen. Dit was mogelijk dank zij de tweede plaats in de Meesterklasse in de KNSB-competitie 2010-2011. Het team van SV Voerendaal bestond uit Ali Bitalzadeh, Christof Sielecki, Oscar Lemmers, Patrick Driessens, Tom Bus en Bob Merx. Het resultaat was ietwat teleurstellend. SV Voerendaal werd 56e, terwijl het als 39e geplaatst was op basis van rating. Daar staat echter een heleboel positiefs tegenover. Het deelnemen was een unieke mogelijkheid om temidden van de wereldtop (28 spelers uit de top 50 van de wereld!) te schaken. Een ander positief punt was dat Sielecki zijn derde IM-resultaat behaalde, hij zal dus benoemd worden tot Internationaal Meester (IM). Voerendaal haalde uit zeven wedstrijden drie matchpunten en 17½ bordpunten. Persoonlijke scores: Bitalzadeh 2, Sielecki 4½, Lemmers 4½, Driessens 3, Bus 1, Merx 2½.

sens 3, Bus 1, Merx 2½.

Vaness Reid (1832) - Bob Merx (2093),
1.d4 Pf6 2.c4 e6 3.Pc3 Lb4 4.Db3 c5 5.dxc5 Pc6 6.Pf3 Pe4 7.Ld2 Pxd2 8.Pxd2 Lxc5 9.e3 0-0 10.Le2 f5 11.0-0 b6 12.a3 Lb7 13.Pa4 Ld6 14.Tad1 Pa5 15.Da2
ZIE DIAGRAM 1

Zwart kan nu de bekende Lasker Bauer combinatie uitvoeren. Zwart offert twee lopers om de beschutting van de

Diagram 1

witte koning te verwijderen. De zwarte dame en de toren op f8 maken het karwei dan af.

15...Lxh2+! en wit gaf op. Bob Merx twijfelde of zijn tegenstandster wel de hele variant had gezien (het is namelijk mat in 10!) Hier ziet u hoe het zou aflopen... **16.Kxh2 Dh4+ 17.Kg1 Lxg2 18.Kxg2 Dg5+ 19.Kh1 Tf6 20.Pf3 Th6+ 21.Ph2 Dh4 22.Lh5 Txh5 23.Kg2 Dh3+ 24.Kh1 Dxh2 mat (0-1)**

Bob Merx (2093) - Matthew Webb (2079)
ZIE DIAGRAM 2, de stelling na 34...Td7
35.d4!

Wit neemt zijn kansen waar. Ineens is g6 een zorgenkind!

Diagram 2

35...cxd4 36.Dxg6 Tf7 37.b3 Tb4 38.Tc1!

Brengt het laatste stuk in stelling!

38...Dd7 39.Lh4

Bob Merx had de partij in stijl kunnen beëindigen met de genadeslag 39.f5 en zwart wordt opgerold. Gebrek aan tijd bracht Bob tot een andere winstwijze.

39...De8 40.Tg3 Td7 41.Dh7!

ZIE DIAGRAM 3

De computer geeft hier mat aan in 15 zetten, dat zit dus wel snor!

41...Tf7 42.Lf6 en zwart geeft op, want binnen een handvol zetten is het mat (1-0)

- Hans Böhm (Internationaal Meester, tv-persoonlijkheid en

Diagram 3

schaakjournalist) en grootmeester Jan Timman (voormalig nummer twee van de wereld) komen op woensdag 9 november naar Maastricht. Zij nemen het in een simultaan op tegen de Limburgse jeugd. Het evenement duurt van 13.30 tot 17.00 uur en vindt plaats in het Centre Céramique, Avenue Céramique 50, 6221 KV, Maastricht. Of je al (goed) kunt schaken is niet belangrijk, meedoen daar gaat het om! Voor informatie en aanmelden: www.schaakchallenge.org Zie ook www.lisb.nl 's Avonds presenteren Böhm en collega-auteur Afek hun nieuwste boek, dat helemaal gaat over de toren. Aanvang 19.30 uur in buurtcentrum De Romein in Maastricht.

Christof Sielecki Internationaal Meester

Tijdens het Europees kampioenschap voor clubteams, vorige maand in Slovenië, behaalde de voor SV Voerendaal uitkomende Christof Sielecki zijn derde IM-resultaat.

Hij zal dus benoemd worden tot Internationaal Meester. Het melden van dit mooie resultaat van Sielecki kan natuurlijk niet zonder wat 'materiaal' van hem te laten zien. Hier volgt het slot van een van zijn winstpartijen in Slovenië. Een knap staaltje van eindspeltechniek waar we veel van kunnen leren.

Sielecki (2391) - Townsend (2253)

ZIE DIAGRAM 1, de stelling na 56...Td1
Dit type toreneindspelen (4 tegen 3 pionnen) is zeer lastig te spelen. Voor wit is het moeilijk te winnen, voor zwart moeilijk om remise te bereiken. Met engelengeduld weet Christof zijn tegenstander te verleiden tot mindere zetten.
57.Ke5 f6+?!
en daar is dan eindelijk een verzwakking van de koningsvleugel. Maar is het genoeg?

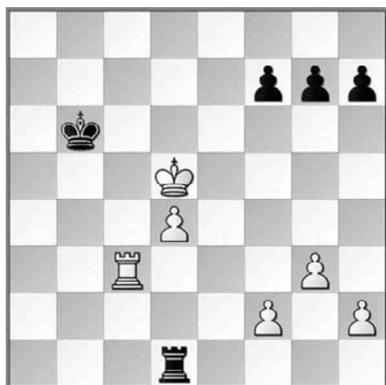

Diagram 1

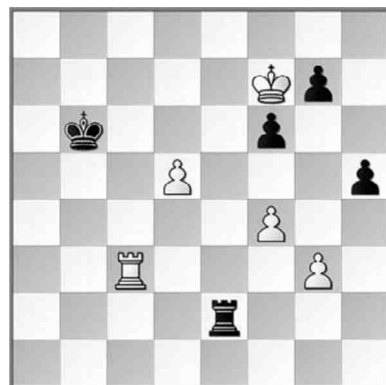

Diagram 2

Diagram 3

Diagram 4

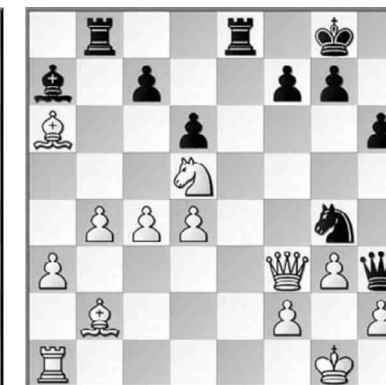

Diagram 5

58.Kd5 Td2 59.f4 Txb2 60.Ke6 h5 61.d5 Te2+ 62.Kf7
ZIE DIAGRAM 2
Een actieve koning is goud waard!
62...f5 63.Kxg7 Td2 64.Kg6 Txd5 65.Kxh5 Ta5 66.Kg5 Td5 67.Te3 Kc6 68.Te5 Td3 69.Kh4 en een tweede pion gaat verloren. 1-0

• Van twee andere spelers van SV Voerendaal eveneens nog enkele spelmomenten uit het Europees kampioenschap voor clubteams in Slovenië. We zien eerst Oscar Lemmers aan het werk en in de daarop volgende partij Tom Bus.

Lemmers (2382) - Kovac (2320)
ZIE DIAGRAM 3, de stelling na

22.c3
Wit staat al heel lang iets beter, maar of het voldoende is voor de winst?
22...Td6?! 23.Tfd1 Ld3?
tenzij zwart een beetje meehelpt. De penning wordt zwart fataal.
24.f4 Lf6 25.Lc5 (1-0)

ZIE DIAGRAM 4, de eindstelling.

Bus (2186) - Piscopo (2373)

ZIE DIAGRAM 5, de stelling na 20.Df3

Wit heeft een kwaliteit voor twee pionnen geofferd. Hierdoor wordt zijn witveldige looper node gemist. Piscopo maakt

het fraai af!
20...Te2! 21.Dg2 Dxd2+ 22.Kxg2 Txf2+ 23.Kh3 en wit geeft op (0-1)

Elke donderdag 'schaakschool' in Valkenburg

Op donderdag 24 november start in Valkenburg een uitgebreid lesaanbod. Valkenburg is vanaf dan elke donderdag het kloppend hart van een soort 'schaakschool'.

Het aanbod is op touw gezet door de stichting *Limburg Schaakt!* die is opgericht met onder andere het doel om verenigingen in Zuid-Limburg te ondersteunen door het verzorgen van schaaklessen. Immers, niet elke vereniging heeft voldoende schaakleraren om schaaklessen te geven. De stichting heeft een groep trainers bereid gevonden die - aan iedereen die het wil - op een donderdagavond op verschillende niveaus schaaklessen geven. Alle trainers doen dat op hetzelfde tijdstip op dezelfde locatie: op donderdagavond in Valkenburg. Als dan alle groepen tegelijk op dezelfde plek bezig zijn, krijg je het idee van een 'schaakschool'.

De lessenreeks omvat 24 donderdagavonden (tussen 18.00 en 20.00 uur) in het gebouw van de stichting Adelante in Houthem-Valkenburg. Het aanbod bestaat uit vier groepen: 1. Een ouder-kind cursus door Eric Brouwers; 2. Stap 1 voor beginners door Ben van Uden; 3. Stap 2/3 door Ton Montforts; 4.

Stap 4/5 door Tom Bus. De trainingen stap 1 t/m 5 worden gegeven volgens de zogenaamde stappenmethode (een van de beste schaaklessenmethodes ter wereld), maar er kan ook gebruik worden gemaakt van online mogelijkheden zoals de *Chess Magnet School* en *Play Chess*. Alle trainers hebben reeds veel ervaring met het geven van schaaklessen aan kinderen. Eric Brouwers uit Cadier en Keer, lid van de vereniging De Juiste -Z- uit Noorbeek, heeft daarnaast een soort 'specialisatie' opgebouwd. Hij heeft al een paar jaar ervaring met het geven van schaaklessen aan ouders en kinderen tegelijk: een ouder-kind cursus. Eric startte hiermee in Cadier en Keer in het najaar van 2009. Het was een gouden greep. In een mum van tijd was deze eerste cursus volgeboekt: 36 deelnemers. Kinderen konden vader, moeder, opa of oma meenemen. En andersom natuurlijk. Eric is onlangs in Cadier en Keer aan zijn derde seizoen begonnen met deze cursus. Omdat er een niveauverschil is ontstaan in

Eric Brouwers tijdens een simultaan voor de deelnemers aan de ouder-kind schaakcursus

zijn groep (de deelnemers uit de eerste jaren zijn uiteraard geen beginners meer) heeft hij nu een beginnersgroep op de dinsdag en een gevorderdengroep op donderdag, op beide dagen aan het begin van de avond. De cursus wordt gegeven in café d'n Auwen Toewen (de 'oude toren') in Cadier en Keer. De ouder-kind schaaktraining (de verhouding is ongeveer 60% kinderen en 40% ouders) is in ons land heel zeldzaam; er zijn niet veel plaatsen

waar zo'n cursus wordt gegeven. Eric Brouwers heeft een jaarprogramma van twintig weken en huldigt het parool; 'op een leuke manier met schaken bezig zijn'. Bij hem zal niemand boven het bord in slaap vallen. Hij heeft vele leuke, afwisselende activiteiten in zijn programma ingebouwd, zoals praatschaak en raadselschaak. Raadselschaak? De schaakdocent laat dan op een groot bord een partij van topspelers zien en op bepaalde momenten in de partij moeten de cursisten raden welke zet er gedaan zal worden. Het mes snijdt dan aan twee kanten. De cursisten kunnen zien hoe grootmeesters schaken, ze proberen zich in de gedachten van de grootmeesters te verplaatsen, en

er zit een spelelement in. Wie een zet goed voorspelt (de docent geeft af en toe een hint), krijgt daar punten voor. Om de cursisten alvast kennis te laten maken met het verenigingsleven, heeft Eric Brouwers een 'beginners en club integratie-avond' bedacht. De cursisten hebben dan een gezellige schaakavond met mensen die al lid zijn van een schaakvereniging, de vereniging De Juiste -Z- in Noorbeek. Aan het einde van de cursus kan het geleerde in praktijk gebracht worden in een interne competitie, waarbij de kinderen apart spelen en de (groot-)ouders eveneens tegen elkaar spelen. Eric Brouwers is aangenaam verrast over de impact die zijn cursus kan hebben: „Een jongen op de dinsdagcursus is uit zichzelf begonnen om zijn buurmeisje te leren schaken.” De ouder-kind cursus in Cadier en Keer wordt nu dus ook toegankelijk voor iedereen. Vanaf 24 november in Valkenburg.

Aanmelden voor een van de schaakcursussen is mogelijk via de website van de stichting *Limburg Schaakt!*, www.limburgschaakt.nl Zie voor meer informatie ook de website van de Limburgse Schaakbond www.lisb.nl

‘Wij presenteren... de toren’

Van de hand van de Internationaal Meesters Hans Böhm en Yochanan Afek is het tweede deel verschenen in de serie ‘Wij presenteren...’

In deze serie worden de geheimen van elk schaakstuk ontrafeld. Het eerste boek was gewijd aan de pion; de tweede uitgave staat geheel in het teken van de toren, het stuk dat robuust geposteerd staat op elke hoek van het schaakbord. Eenmaal in zijn element kan hij ieder ander stuk domineren. Ondanks de rechtlijnigheid is de toren ook lichtvoetig als dat beter uitkomt. Begin twintigste eeuw was de term *kasteel* nog algemeen gebruikelijk.

Het boek bestaat uit twee delen. Het eerste deel gaat over de geschiedenis van het schaakspel in het algemeen en over de toren in het bijzonder. De auteurs beginnen 4000 voor Christus, bij de voorlopers van het schaakspel, en beschrijven de metamorfose die het stuk heeft meegemaakt: strijdwagen, boot, kameel, tweekoppig wezen, onderkoning en onderpaus - vele varianten op kasteel en toren. Aan de hand van historische achtergronden, spelsituaties en probleemstellingen bespreken Böhm en Afek in het twee-

de deel van het boek zestig thema's, aanvallend en verdedigend. Ook worden bijzondere partijen beschreven waarin de toren een beslissende rol speelde. Per thema bieden zij vier voorbeelden, die uit de toernooipraktijk of uit de wereld van studies gehaald zijn (in totaal dus 240 opgaven). De toren speelt vrijwel altijd een rol in het eindspel. Eén van de twee torens uit de beginstelling overleeft immers vrijwel altijd de opening en het midden-

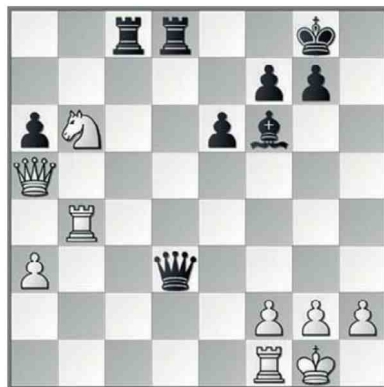

Diagram 1

spel; vandaar dat minstens de helft van alle eindspelen toreneindspelen zijn.

We laten een paar voorbeelden uit het boek zien. Bekend en berucht is het thema ‘mat achter de paaltjes’. Als de koning op ‘de onderste rij’ achter zijn pionnen staat, lijkt hij op het eerste gezicht wel veilig, maar het is oppassen. Want als de toren op de onderste rij verschijnt, is het pardoes mat. Dat noemen we ‘mat achter de paaltjes’. Om dat te voorkomen zal er altijd even een luchtgaatje gemaakt moeten worden door een van de pionnen naar voren te schuiven, zodat de koning - als hij schaak staat - nog een vluchtweg heeft.

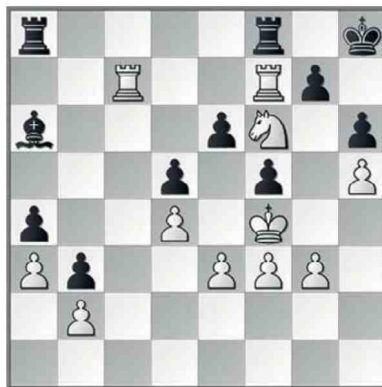

Diagram 2

ZIE DIAGRAM 1

Fontain-Euwe, Amsterdam 1939. Het staat in materiaal gelijk, maar zwart wint met de aanval over de onderste rij: 1...Tc1! 2.Txc1 Dd1+ 3.Txd1 Txd1 mat. Uiteraard had wit niet hoeven terugslaan met 2.Txc1, maar had een gaatje kunnen maken met bijvoorbeeld 2.h3 of 2.h4, maar ook dan loopt hij mat, bijvoorbeeld 2.h4 Dxf1+ 3.Kh2 Dg1+ 4.Kg3 Td3+ 5.f3 Tc2 6.Kf4 Td4+ 7.Txd4 Dxd4+ 8.Kg3 Dxd4 mat

ZIE DIAGRAM 2

Wie twee torens op de zevende rij heeft, bezit een dodelijk wapen. Aljechin - Yates, 1922
Wit staat overweldigend en menig een zou het rustig aan doen met 1.Txf8 Txf8 2.Pd7 en wit wint zonder problemen gezien de vele verzwakkingen bij zijn tegenstander. Maar Aljechin kon het mooier en sneller; hij gebruikte de kracht van de torens op de zevende rij: 1.Txg7! Txf6 2.Ke5 en zwart is ten dode opgeschreven. Als hij 2...Tff8 speelt (dit gebeurde in de partij), volgt 3.Th7+ Kg8 4.Tcg7 mat, maar alle andere zetten leiden ook tot mat.

Wij presenteren de toren, Hans Böhm en Yochanan Afek, uitgeverij Tirion Sport, paperback, ISBN 978 90 4390 067 6, 144 blz., prijs €17,95

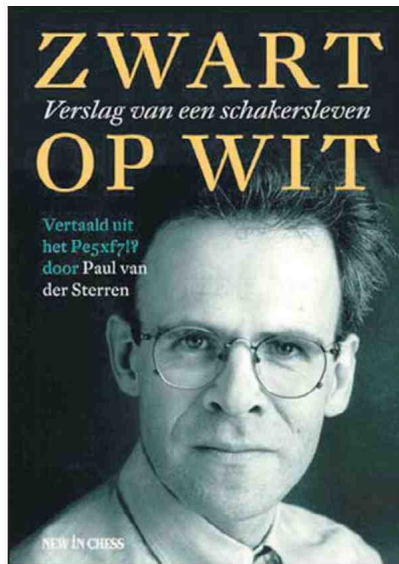
De voorkant van het boek

Autobiografie Van der Sterren (I)

‘Wanneer ik sterf is het onwaarschijnlijk dat iemand een strijkkwartet te mijner nagedachtenis componeert. Daarom doe ik het zelf’.

Een citaat van Dmitri Sjostakovitsj (1906-1975), Russisch componist en pianist. Dit citaat staat boven het inleidende woordje van grootmeester Paul van der Sterren in diens autobiografie, die vorige maand verscheen. Hij heeft tal van dit soort citaten en spreuken door zijn boek heen gestrooid, boven elk hoofd-

stuk eentje. *Iedere schaakpartij moet een nieuwe liefde zijn*, is er zo een (van grootmeester Sosonko). Maar niet alleen citaten. In het hoofdstuk *Sudderden op een zacht pitje* waarin Van der Sterren een periode beschrijft uit 1991, begint hij met het weerbericht van 17 maart 1991. *Licht bewolkt, met nu en dan een bui en af en toe opklaringen. Weinig wind en temperaturen normaal voor de tijd van het jaar*. Daarmee wil hij ongetwijfeld een vergelijking trekken met zijn resultaten. Prestaties zijn gemakkelijk te vergelijken met het weer. Winst is de lentezon, verlies is donder en bliksem. Voor Van der Sterren was het in 1991 een stabiele fase zonder veel ups en downs. Die citaten en het weerbericht zijn wat voorbeelden van de originele aanpak van Paul van der Sterren (Venlo, 1956), Limburgs enige grootmeester ooit, die zijn leven als schaker heeft vervat in een autobiografie van 496 pagina's. Een lijvig boekwerk, ter grootte van een iPad en het voelt zowat even zwaar als een pak suiker. De cover met de titel *Zwart op*

wit, de ondertitel *Verlag van een schakersleven* en de foto van Van der Sterren zijn gewoontjes, maar de inhoud daarentegen is verre van clichématig. ‘Een vrij ongevoelzaam boek’ schrijft hij dan ook zelf in zijn intro. De uitgever, de wereldvermaarde schaakuitgeverij New In Chess (NIC), prijst het aan als een van de meest bijzondere boeken die NIC ooit heeft uitgegeven (en dat zijn er heel wat!) Inmiddels zijn er al de nodige recensies verschenen. ‘Een monumentaal werk (...) dat een plek verdient in de toptien van de mooiste Nederlandstalige schaakboeken aller tijden’ (Johan Hut, Gooi en Eemlander). ‘Helaas kennen we in Nederland geen ‘Book of the Year Award’ zoals

de Engelse schakers die kennen. Als een Nederlands equivalent bestond, zou Van der Sterren geen concurrentie hebben. ‘Zwart op Wit’ is een geweldig boek dat iedere schaker dient te lezen’ (Gert Ligterink, De Volkskrant).

Van der Sterren heeft een mooie schaakcarrière gehad (‘gehad’, want hoewel hij nog schaakt in de nationale competitie voor clubteams, is hij niet meer actief in het toernooischaak). Hij beschrijft zijn schakersleven vanaf de allereerste voorzichtige schreden in chronologische volgorde, van jaar tot jaar, en we zien het jonge schakertje groeien: eerst de Venlose schaakvereniging, jeugdwedstrijden en bondscompetitiewedstrijden.

ZIE DIAGRAM

Paul van der Sterren - Piet Kuntzelaers, 1971

24.Lxa6 met de pointe 24...Lxa6
25.e7 Txe7 26.Pxe7+ Dxe7 27.Txd6.
Citaat Van der Sterren in het boek: ‘in feite niets bijzonders, maar toen een piekervaring van jewelste’.

Daarna gaat het over de kampioenschappen van Limburg. Al in zijn jeugd werd hij viermaal Limburgs kampioen bij de volwassenen (1971 tot en met 1974). Dan volgt de deelname aan de nationale jeugdkampioenschappen en de derde plaats in 1974 in het EK voor de jeugd. Deze autobiografie is echter geen droge opsomming, maar Van der Sterren beschrijft openhartig wat hij ‘toen’ voelde en dacht. Op de achterkant van het boek staat: ‘Hij beschrijft, zoals nog nooit een topsporter dat heeft gedaan, de zoektocht naar zelfvertrouwen, de schaamte en ontredde na een nederlaag, de (altijd te korte) zielenrust na een overwinning. *Zwart op Wit* is voer voor sportpsychologen, maar vooral een adembenemend leesboek vol met prachtige en leerzame schaakpartijen, toegankelijk gemaakt voor alle amateurs.’

(Vervolg volgende week)